Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

MŪSŲ PASTOGĖ

51 - mi Metai Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina - Price $1 7.6.1999 Nr. 22 (2630)

Lietuvos įvykių apžvalga

Švedai išvalo Lietuvos vandenis

Jau treti metai kai Švedijos karo laivyno 41-osios priešminininės flotilės laivai atplaukia į Lietuvos Baltijos jūros vandenis valyti jūros dugną nuo sovietmečio paliktų minų ir kitų sprogmenų. Pernai ir užpernai buvo išvalytos inkaravietės prie Klaipėdos uosto laivų įplaukos ir dalis buvusio sovietinio karinio laivyno mokymo poligono, į pietus nuo Juodkrantės.

Paskutinėmis savaitėmis ten vėl dirba trys švedų laivai su savo palydoviniu laivu valydami jūros dugną. Prie jų prisidėjo „Baltron" flotilės ir Lietuvos karinių jūrų pajėgų laivai, mokydamiesi minų paieškos ir šaudymo. Švedų laivai atvyksta su vėliausia technologija, pvz. greitai nardančiu robotu, 150 metrų gylyje galinčiu surasti nesprogusias minas bei kitus sporgmenis ir juos nukenksminti.

Gegužės 19 d. 40 metrų gylyje surasta nesprogusi giluminė bomba, skirta povandeninių laivų sprogdinimui. Ją sudoroti leisis narai ir padės prie jos sprogmenis. Tai pavojinga užduotis: artėjant prie jos yra lengva „pažadinti" bombos mechanizmą. Pasirodo, kad narai yra šauktiniai švedų vaikinai, apmokyti šio amato ir be jokių specialių atlyginimų. Svetimuose vandenyse narai nuo tokios užduoties gali atsisakyti ir savo gyvybe nerizikuoti. Reikia tikėtis, kad vienu ar kitu būdu bomba bus susprogdinta.

Praeitais metais išvalius 166 kvadratinius kilometrus jūros dugno, jūroje už Juodkrantės buvo rasta: 19 minų, 5 kitokie sprogmenys ir 138 įvairūs objektai. Atrodo, kad sovietai į Baltijos jūrą vertė kas tik jiems papuolė po ranka. Jie nemylėjo Baltijos ir negerbė jos. Dideles visų operacijų išlaidas dengė Švedijos vyriausybė.

Vokietijos prezidentas Lietuvoje

Gegužės 18-19 dienomis Lietuvoje lankėsi Vokietijos prezidentas Roman Herzog su žmona Christiane. Šis jo vizitas į Baltijos šalis yra paskutinis oficialioje darbotvarkėje. Gegužės 23 d. buvo išrinktas naujas prezidentas Johannes Rau, kuris pareigas perims liepos 1 d.

Susitikę Lietuvos ir Vokietijos prezidentai plačiai aptarė dviejų šalių bendradarbiavimo plėtotę ir tarptautinius klausimus. Prez. Valdas Adamkus padėkojo Vokietijai už Lietuvai suteiktą paramą ir paprašė tolesnės pagalbos Lietuvai jungiantis į NATO ir Europos Sąjungą. Abejose struktūrose Vokietija turi įtakingą svorį, tad galutiniuose sprendimuose ji gali padėti Lietuvai. Prez. Roman Herzog pridūrė, kad Lietuvą jis laikąs Europos valstybe istorine, politine, ekonomine ir kultūrine prasme, todėl Lietuva turi tapti Europos Sąjungos (ES) nare.

Prezidentas sakė, kad jis norėtų, *„kad ES dar šiemet pradėtų narystės derybas su Lietuva. Tai būtų paranku ir Lietuvai, ir Vokietijai. Atsidarytų kelias iki pat Rusijos. Tačiau procesas esąs sudėtingas, tad Lietuva pirmiausia turi užbaigti reformas savo šalies viduje. Po to seks ilgos ir komplikuotos derybos visais narystės klausimais. Tačiau aš tikiu, kad procesas neužtruks amžinybę, ir Lietuvą patvirtins esant vieningos Europos valstybe"*, - sakė prez. Roman Herzog.

Abu prezidentai apgailestavo, kad intensyvi vizito darbotvarkė nenumatė diskusijoms daugiau laiko.

Vokietijos prezidentas taip pat susitiko su buvusiu Lietuvos prez. Algirdu Brazausku, Seimo pirm. Vytautu Landsbergiu ir parlamento frakcijų seniūnais, Vilniaus universiteto rektoriumi Rolandu Pavilioniu ir lietuvių studentais – vokiečių fondo stipendininkais, laikinai min. pirmininkės pareigas einančia Irena Degutiene. Padėjo vainiką Antakalnio kapinėse, aplankė Kauną ir Lietuvos pajūrį. Tolimesnį savo vizitą prez. Roman Herzog tęsė Latvijoje ir Estijoje.

Tarptautinis Valiutos Fondas Lietuvoje

Pirmas tris gegužės mėnesio savaites Lietuvoje dirbo Tarptautinio Valiutos Fondo (TVF) ekspertai. Jie susipažino su Lietuvos ekonomine padėtimi ir ją įvertino, kad galėtų pranešti Fondui apie Lietuvos ekonominę ir kitą padėtį ir suteiktų Lietuvai rekomendacijas, kaip toliau tvarkytis. TVF Misijos atstovas John Smee pareiškė, kad:

1. Nereikėtų greitinti rublinių santaupų atkūrimo. Iki šiol konservatorių Vyriausybė palaipsniui atkurdavo žmonių rublines sąskaitas ir iš privatizacijos gautus pinigus dalinai panaudojo šių sąskaitų kompensavimui. Tai vienas konservatorių pažadų rinkėjams. Geriausia, kad šie pinigai būtų panaudojami investicijoms - infrastruktūrai.

2. TVF prognozuoja, kad šiemet Lietuvos bendrasis vidaus produktas (BVP) augs apie 2%. Komisijos vadovas J. Smee paneigė Vyriausybės teigimą, kad BVP augs 4 - 6%.

3. Paskutinieji devyni mėnesiai Lietuvai nebuvo sėkmingi. Dėl to labiausiai kalta Rusijos krizė. Paskutinius tris praeitų metų mėnesius Lietuvos ūkio augimas buvo sustojęs, o paskutiniais šių metų mėnesiais pastebimi pagyvėjimo ženklai.

4. 1998-tų metų einamosios sąskaitos deficitas išaugo iki 12% BVP, o 1999-tų metų pradžioje deficitas sumažėjo, nes sumažėjo importas.

5. Infliacija Lietuvoje ir toliau mažėja.

Naujai Lietuvos Vyriausybei TVF rekomenduoja:

1. Svarbiausias Vyriausybės prioritetas turėtų būti biudžetinės politikos sugriežtinimas, tai yra, reikia sustabdyti Vyriausybės išlaidų deficito augimą tiek finansuojant iš privatizavimo lėšų, tiek ir skolinantis.

2. Reikia spartinti struktūrinę reformą, kad Lietuva visiškai pereitų prie rinkos ūkio. Didžiausios reformos laukiamos energetikos ir žemės ūkio sektoriuose. Jei reformos seksis, BVP augimas gali siekti 2.5%.

3. TVF įtartinai žiūri į indėlių atkūrimo procesą, nes tai kelia pavojų makro ekonomikos stabilumui ir sunkiai suderinama su griežtesne biudžetine politika.

4. TVF nepritaria importo muitų didinimui, kaip tai darė Lietuvos Vyriausybė, ypač degalams.

TVF patenkinta ir remia Lietuvos:

1. Valiutų valdybos modelio veiklą.

2. Pažangą bankų ir kreditų sistemoje, kuri gerai atlaikė Rusijos krizę.

Lietuvos banko vadovas Reinoldijus Šarkinas palankiai sutiko TVF įvertinimus, atitinkančius esamai padėčiai ir siūlomas priemones spręsti ekonomines problemas. Laikinasis finansų ministras Algirdas Šemeta taip pat sutiko su RVF rekomendacijomis, nes tai maždaug sutapo su Vyriausybės prioritetais, sakė Šemeta.

Prezidentas Vengrijoje

Gegužės 24 - 25 dienomis prez. Valdas Adamkus su ponia Alma su oficialiu vizitu lankėsi Vengrijoje. Su Vengrijos prez. Arpad Gonez aptarė tolimesnį bendradarbiavimą, jungimąsi į Europos Sąjungą ir NATO bei įvykius Balkanuose. Vengrija buvo viena iš pirmųjų valstybių, kuri pripažino Lietuvos nepriklausomybę išsivadavus iš Sovietų Sąjungos. Dabar Vengrija padės Lietuvai įsijungti į Europos struktūras. Šiandien Vengrija jau yra NATO narė, tad jos pagalba Lietuvai yra labai naudinga.

Sekančią dieną prez. Valdas Adamkus aplankė Budapešte įsikūrusį Vidurio Europos Universitetą ir pabendravo su ten studijuojančiais dvylika lietuvių jaunuolių. Prezidentas domėjosi studijų ir gyvenimo sąlygomis bei laisvalaikio praleidimo galimybėmis. Džiaugėsi, kad vis daugiau lietuvaičių vyksta studijoms į užsienį, kur įgyja Vakarų demokratijos supratimą ir užmezga pažintis su kitų tautų žmonėmis.

Prezidento delegacija automobiliais vyko ir gėrėjosi garsiuoju Dunojaus slėniu ir aplankė Estergom ir Vysegrad kurortines vietas, kur vyksta tarptautiniai suvažiavimai ir daromi Europos šalių nutarimai.

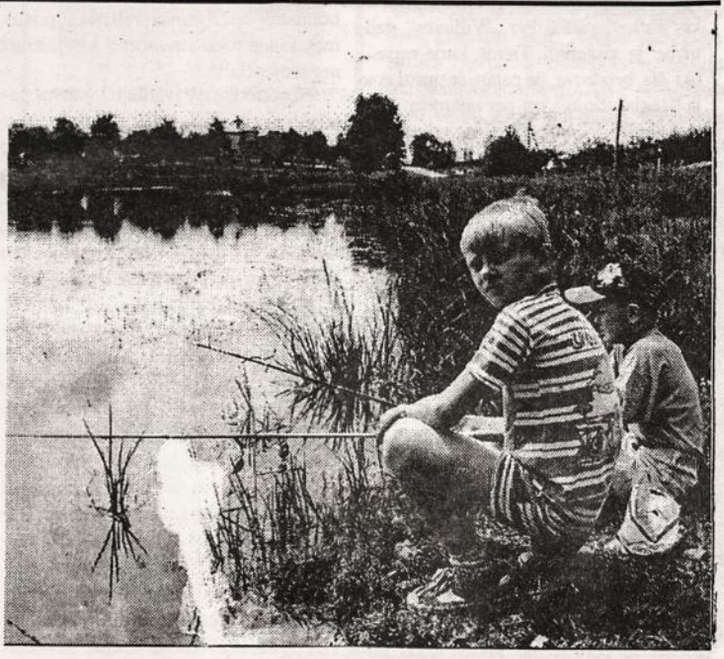

Lietuvoje jau pavasaris... "Draugo" klišė

Didelės investicijos į „Mažeikių naftą"

„Williams International" teigia, kad per artimiausius ketverius metus į „Mažeikių naftą" būtina investuoti bent 2.8 milijardus litų ir dar apie 400 mln. litų skiriant įmonės įrenginiams išlaikyti.

Investicijas „Williams" žada vykdyti trimis etapais: pirmajame reikia pagerinti kokybę, produktyvumą ir tobulinti eksploataciją. Per kitus du etapus reikia didinti įmonės ir vamzdynų pajėgumus, kad būtų galima išplėsti naftos perdirbimo kiekį.

„Williams" teigia, kad norėdama tapti viena iš pirmaujančių rafinerijų Europoje, „Mažeikių nafta" per artimiausius ketverius metus turės padidinti produkciją beveik tris kartus, sumažinti darbo sąnaudas nuo 100 iki 55.6 lito tonai, t.y. per pus. Per šį laiko tarpą šviesiojo produkto gamyba išaugs nuo 60 iki maždaug 76% visos produkcijos.

Iš kur ateis tokios sumos pinigų? „Williams" aiškina, jog šias išlaidas ji sudarys už „Mažeikių naftos" akcijų emisijos sumokėtų pinigų, „Williams" paskola įmonei, reinvestuotas pelnas ir investicijų paketas iš Vakarų bankų.

Seimas supažindinamas su „Williams" planais

Gegužės 27 d. Seime vyko pasitarimas dėl „Williams" investicijų Lietuvoje. Jame dalyvavo „Williams", „Mažeikių nafta", LUKoil bei JAV ambasados atstovai. Tai buvo proga išgirsti visas suinteresuotas puses ir Seimo nariams susida-

Nukelta į 2 psl.

Lietuvos įvykių...

Atkelta iš 1 psl.

ryti nuomonę, kad vėliau galėtų be baimės balsuoti ir nuspręsti, kuriuo keliu Lietuvai eiti: su Rytais, kaip iki šiol, ar su Vakarais.

„Williams" vadovas Lietuvoje Rand Major pabrėžė, kad Lietuvą po nepriklausomybės atkūrimo tebekontroliuoja rytai. Jis atkreipė dėmesį į sunkią „Mažeikių naftos" padėtį bei „Williams" galimybę ją pagerinti. Tiems, kurie nepasitiki šia bendrove, jie patarė susirasti apie ją daugiau žinių - net per internetą. JAV ambasados Vilniuje pirmasis sekretorius J. Moor lietuviškai kalbėjo iš Seimo tribūnos ir referavo JAV užsienio reikalų sekretorės pavaduotojo Straub Talbot žodžius.

Rusijos LUKoil Baltijos vadovas skundėsi, jog Lietuva LUKoil vertina ne kaip partnerę, bet kaip „rusus". Atidavus „Williams" 66% akcijų, LUKoil nebus kas veikti. Šis kompleksas gali veikti tik tada, jei iš Rusijos tekės nafta, sakė LUKoil atstovas ir aiškino, kad perkant naftą iš Vakarų kils kaina.

„Williams" konsultantas, buvęs min. pirm. Aleksandras Abišala Laisvosios Europos Radijui aiškino, jog LUKoil mažiausiai domisi akcijomis, o operatoriaus darbu – pilna kontrole ir pelnu nuo naftos gamybos iki benzino kolonėlių. Pelnas neliktų nei Mažeikiuose, nei Lietuvoje. Mažeikių perdirbimo įmonė visai nuskurstų ir ja rūpintis turėtų Lietuva iš savo biudžeto. Tai įrodo ir dabartinė naftos blokada Lietuvai.

Kaip spauda ir elektroninė žiniasklaida pranešė, atrodo, kad parlamentarų nuomonės nepasikeitė: tie, kurie buvo anksčiau susipažinę su „Williams" planais ir pasitikėjo šios bendrovės atėjimu į Lietuvą, tikisi, kad planai bus sėkmingi, o abejojančių ir kritikuojančių jokie argumentai neįtikino. Jie ir toliau stovi su LUKoil, o kiek jų – pasirodys kai Seimas balsuos, ar suteikti „Williams" 66% „Mažeikių naftos" akcijų ir jos kontrolę.

Ministro ausis suvokė sąmokslą

Laikinasis užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas lydėjo Rusijos energetikos ir elektrifikacijos bendrovės vadovą Anatoli Čiubais į susitikimą su naujai paskirtu Lietuvos min. pirm. Rolandu Paksu. Kalbantis apie Rusijos ir Lietuvos bendradarbiavimą, Čiubais išreiškė nuomonę apie parengtą dvišalią sutartį, kuri būsianti abiems šalims naudinga ir nepažeis Lietuvos strateginių tikslų. Pasirodė, kad ši energetikos sutartis buvo paruošta Rusijos su Lietuvos energijos pritarimu. Sutartis apjungė trijų Baltijos šalių, Baltarusijos ir Rusijos energetikos integravimą. Sutarties pasirašymas turėjo įvykti sekančią dieną, t.y. gegužės 26 d.

Skubos keliu Vytauto Landsbergio sukviesti keli Valstybės gynimo tarybos nariai sutartį pasirašyti uždraudė, o gegužės 26 d. Vyriausybė skubiame posėdyje nusprendė pašalinti iš pareigų Lietuvos energijos generalinio direktoriaus pavaduotoją Anzelmą Bačiauską. Vyriausybė taip pat priėmė nutarimą dėl susitarimų su užsienio valstybių subjektais sudarymo tvarkos – svarbiems žinybiniams susitarimams bus būtinas valstybės pritarimas, kitaip tokie susitarimai bus laikomi negaliojančiais.

Nenorintis save įvardinti Lietuvos pareigūnas pareiškė, kad ši sutartis naudingiausia būtų buvusi Maskvai. Jai būtų suteikiami įgaliojimai valdyti bendrą energetinį ūkį ir įtakoti Baltijos valstybes.

Vytautas Landsbergis atkreipė dėmesį, kad pernelyg daug energetinių problemų iškilo vienu metu keičiantis Vyriausybei - čia turi būti dideli pinigai.

Gegužės 28 d. prez. Valdas Adamkus susitikime su Vytautu Landsbergiu ir Rolandu Paksu pareiškė, kad aukščiausi Lietuvos energijos vadovai turi atsakyti už šį skandalą, o ne antraeiliai veikėjai. Atrodo, kad juodoji Maskvos ranka manipuliuoja Lietuvos energetikos bei kitus svertus ir kliudo Lietuvos keliui į Vakarus. Liūdniausia, kad tai daroma lietuvių rankomis, kojomis bei protu.

Vyriausybė jau suformuota tik nepaskelbta

Gegužės 28 dieną naujai paskirtas premjeras susitiko su prez. Valdu Adamkumi ir Seimo pirm. Vytautu Landsbergiu. Po susitikimo premjeras pareiškė, kad *„esu tvirtai apsisprendęs visas kandidatūras pateikti antradienį, birželio 1 d."* Prezidento patvirtintą Vyriausybę turės pristatyti Seimui kartu su nauja veiklos programa. Seimui pritarus, Vyriausybė galės pradėti savo darbą. Ne kartą R. Paksas yra pareiškęs, kad devintajame ministrų kabinete teliks septyni dabartinės laikinosios Vyriausybės nariai - ministrai: Danius Lygis - aplinkos apsaugos min.; Česlovas Stankevičius - krašto apsaugos min.; Irena Degutienė - soc. reikalų ir darbo min.; Rimantas Didžiokas - susisiekimo min.; Kornelijus Platelis - švietimo ir mokslo min.; Algirdas Saudargas - užsienio reikalų min.; Edvardas Makelis - žemės ūkio min.

R. Paksas neatmeta galimybės, kad gali būti jų ir daugiau. Nei Seimo pirmininkas, nei prezidentas nesiūlė savo kandidatų, o tik atsakė į premjero klausimus. R. Paksas pareiškė, kad *„iki šiol sutarėme su Prezidentu ir Seimo pirmininku visais klausimais. Tikiuosi taip bus ir ateityje"*. Į kitas septynias ministerijas premjeras turįs po kelis kandidatus.

Spaudai paruošė **Anskis Reisgys**

Trumpai iš visur

Gegužės 8 dieną prasidėjusi artilerijos dvikova tarp Indijos ir Pakistano ties paliaubų linija Kašmire paaštrėjo, kai 700 musulmonų sukilėlių įsitvirtino Indijos teritorijoje. Prieš juos Indija pirmą kartą panaudojo karo aviaciją. Gegužės 27 d. Pakistanas pašovė du indų sprausminius naikintuvus, pažeidusius jų erdvę. Indija tvirtina, kad vienas lėktuvas nukrito dėl sugedimo, gi kitas pašautas virš indų teritorijos. Gegužės 28 d. sukilėliai pašovė vieną malūnsparnį, žuvo visi 4 indai įgulos nariai.

Gegužės 27 d. Jungtinių Tautų karo nusikaltimų tribunolas Hagoje formaliai patraukė atsakomybėn Jugoslavijos prezidentą Slobodan Milosevič už nusikaltimus žmoniškumui, įskaitant žmogžudystes. Jis formaliai kaltinamas už 740000 Kosovo albanų deportaciją ir už nužudymą virš 340 albanų. Kartu su S. Milosevič apkaltinti keturi kiti serbai pareigūnai. Tai Serbijos prezidentas Milan Milutovič, Serbijos vidaus reikalų ministras Vlajko Stojilkovič, generolas Dragoliub Ojdanič bei Jugoslavijos min. pirmininko pavaduotojas Nikola Sainovič.

Gegužės 28 dieną Australijos min. pirmininkas John Howard pasiekė kompromisinį susitarimą su senatore Meg Lees, Australijos demokratų partijos lydere, dėl GST įvedimo, reformuojant Australijos mokesčių sistemą. Komplikuota susitarimo formulė numato pagrindinius maisto projektus atleisti nuo apmokestinimo. Mokesčių reformos įstatymas būsiąs parlamento priimtas prieš birželio 30 d., o GST įsigalios nuo liepos 1 dienos, 2000 m.

Dalis Australijos demokratų partijos vadovybės yra nepatenkinti pasiektu susitarimu. Net partijos lyderės pavaduotoja senatorė Stott Despoja žada balsuoti prieš šį įstatymą senate. Gegužės 31 dieną įvairiuose Australijos miestuose studentai demonstravo prie demokratų partijos įstaigų, protestuodami prieš tai, kad GST įstatymu bus apkokestinamos knygos.

Jugoslavų karinis teismas, posėdžiavęs neįsileisdamas tarptautinių stebėtojų, gegužės 29 dieną paskelbė tris CARE Australia humanitarinės pagalbos darbuotojus kaltais „šnipinėjimu" ir nubaudė juos kalėjimu. Australas Steve Pratt nuteistas kalėti 12 metų, jugoslavas Branko Jelen - 6 metus ir australas Peter Wallace - 4 metus. Australijos vyriausybė pareiškė Jugoslavijai griežtą protestą.

Australijoje besilankąs Michail Gorbačiov pažadėjo australams daryti žygių, kad CARE darbuotojai būtų išlaisvinti.

Gaisras vėl palietė Alpių tunelį. Gegužės 30 dieną, po susidūrimo Tauern tunelyje, užsidegė sunkvežimis su dažų kroviniu. Sudegė visa eilė mašinų, žuvo 4 žmonės, virš 70 sužeistų. Tauern tunelis jungia Vokietiją su Austrija.

Gegužės 26 d. JAV karinė vadovybė užšaldė visus prašymus pasitraukti iš JAV karo aviacijos tarnybos. Pentagonas nori užsitikrinti, kad turės pakankamai personalo Jugoslavijos bombardavimui. NATO oro puolimai vpač nukreipiami prieš tiltus, degalų sandėlius ir susižinojimo priemones.

Aceh provincijoje, Sumatros vakarinėje dalyje, musulmonai separatistai užpuldinėja Indonezijos karinius dalinius, pridarydami jiems nuostolių. Dėl neramumų šioje provincijoje čia gali būti atidėti rinkimai, kurie visose kitose Indonezijos dalyse įvyks birželio 7 dieną.

Gegužės 27 dieną kiniečių laivas su nelegaliais imigrantais užplaukė ant seklumos prie pat kranto Cape York pusiasalyje Australijos šiaurėje. Policija ir muitinės pareigūnai per dvi dienas sugaudė į pakrantės pelkes nubėgusius 79 kiniečius.

Muitinės laivas „Wauri" kurį laiką sekė šį kiniečių laivą, bet negalėjo jo stabdyti, kol jis laikėsi tarptautiniuose vandenyse.

Paruošė **Vytautas Patašius**

Australijos spauda ir mes

Australijos spauda ir TV kartais sumaišo Balkanų kraštus su Baltijos šalimis. Tai – gera proga atkreipti dėmesį į žiniasklaidos klaidą ir kartu skaitytojams priminti mūsų tautai padarytą skriaudą. Štai vienas pavyzdys: skaitytojo laiškas, atspausdintas Hobart'o „Mercury" šeštadienį, gegužės 15 dieną.

Pasimokykime iš žydų. Kiekvieną savaitę, mažiausiai bent kartą, jie randa progą visam kraštui viešai priminti, kaip naciai iššudė jų šešis milijonus. Laiko tėkmė neužgydo jiems žaizdų. Šis straipsnis buvo atspausdintas „The Saturday Mercury" (gegužės 15 d.) „Laiškai redaktoriui" skyriuje.

Parallels

Although the headline „Baltic strife" (Letters, May 12) was wrong, it is appropriate to draw a parallel between what is happening in the Balkans now and the events in the Baltic states in the 1940 s.

The Baltic countries of Estonia, Latvia and Lithuania were not at war, at the time. They had declared their neutrality from the start of World War II.

Despite that, the Russians forcibly deported hundreds of thousands of Estonians, Latvians and Lithuanians to Siberia in 1941 and again in 1944-52.

During the second wave of these inhuman „ethnic slaughters", from 1944 on, Russians used American lend-lease trucks to transport the victims. Victims were restrained with English-made handcuffs.

The Baltic deportees had done nothing wrong.

They just happened to be born in the territory coveted by the Russian expansionist policymakers.

As the native Baltic people were consigned to unpaid forced labour in Siberia, their homes and jobs were taken by an incoming flood of Russian colonists. There was no compensation to the original owners.

In Siberia, the Baltic men, women and children had to work in horrible conditions, until they dropped - literally. Yet the West looked the other way.

A number of Balts sacrificed their lives in a desperate attempt to break through the Iron Curtain and just call for justice for their people. Alas, not a single word was spoken ar printed by our leaders in defence of the defenceless.

The names of the persons responsible for the ethnic destruction in the Baltic states are known. Many are living in Lithuania, Estonia, Latvia, Russia, the Middle East and elsewhere. None of them have been brought to justice. Why not? Are we living in a world of double standards? Are human rights just the domain of a chosen few?

Al Taškūnas,
Sandy Bay

Mieli Bendradarbiai(-ės)!

Atsiprašau, kad dėl prisiųstos gausios medžiagos į šį "M.P." numerį ne viską galėjome patalpinti. Ji tilps sekančiame "M.P." numeryje.

Dėkojame už bendradarbiavimą! **Red.**

Dalis Sydnėjaus lietuvių Savaitgalio Mokyklos Motinos Dienos minėjime.
Nuotr. A. Burneikio

Motinos diena Geelonge

Po pamaldų Geelongo lietuviai susirinko Lietuvių namuose, Pettitt Park'e, ir paminėjo Motinos Dieną.

Sveikinimo žodį tarė bendruomenės pirmininkas Stasys Šutas, pakviesdamas tylos minute pagerbti motinas, iškeliavusias į Amžinybę. Ta proga savo prisiminimais pasidalino Aldona Scano. Jos pasakojimas apie savo mamą ir močiutę palietė visų širdis. Močiutė ir mama paliko meilę ir šilumą Aldonos širdyje visam gyvenimui. Dauguma, turbūt, slapčia pagalvojom, ar mūsų vaikai mus taip prisimins? Trumpai pakartosiu jos pasakojimą.

„Kada manęs paprašė Motinos Dienos proga tarti kelis žodžius, neatsisakiau, bet tuo pačiu nežinojau, ar sugebėsiu ką nors įdomaus papasakoti, nes viskas apie tą žodį - „Mama" - jau apkalbėta, apdainuota. Bet leiskite man nors trumpai papasakoti apie dvi svarbiausias moteris mano gyvenime – mamą ir močiutę.

Kai pagalvoju apie savo mamą – ją aiškiai akyse matau: jos aukštą ūgį, švelnų veidą, ypatingai gražią šypseną ir atmenu, kad ji visada mane mylėjo, nors kartais užpykusi pasakydavo: *„aš tau nuimsiu drobynėlę - kaip tu benulipsi?"*

Visi žinome, kokius sunkius laikus mūsų tėvai pergyveno. Buvo visokių trūkumų, bet pasižiūrėjus į senas nuotraukas matau, kad aš visada buvau gražiai aprengta. Net stovyklose gyvenant mama „sukombinuodavo" medžiagos, surasdavo siuvėją ir štai - vėl nauja, graži suknelė! Ji buvo labai gabi mezgėja. Kada buvo sunku gauti vilnos - išardydavo kokius senus mezginius ir, žiūrėk, po kiek laiko jau yra gražiausias nertinis, lietuviškais raštais išmegztas. Ji taip pat gražiai siuvinėjo. Dar ir dabar jos rankdarbius laikau.

Kaip visi emigrantai, gyvenom susigrūdę ir todėl niekada nepamiršiu, kaip gražiai ji įrengė mano pirmą nuosavą miegamą kambarį ir kokia aš jaučiausi laiminga. Vėliau gyvendama supratau, kad tėvų namuose man visada bus vieta.

Ją domino viskas. Kaip ir visos moterys, ji mylėjo gėles, augino gražiausių jurginų, bet gėlė, kuri daugiausiai man primena mamą, yra ramunė. Ji ją vadino „baltgalve" ir mūsų patvoriai jomis žydėjo. Mama labai mėgo žiūrėti filmus. Jos mėgiamiausia artistė buvo Greta Garbo, o savo miegamajame turėjo tris įrėmintas fotografijas - Onutės, Aldonos ir Gretos. Tai reiškia, kad mudvi su Onute iškilome į artisčių aukštybes. Mama daug skaitė, net trimis kalbomis. Ji labai greitai išmoko anglų kalbą. Turėjo tikrą jumoro gyslelę ir sunkiausiomis valandomis mokėjo ką nors juokingo pasakyti. Tai man dar ir šiandien susitikus jos australė kaimynė ir draugė Ivy Baker su šypsena primena. Per muziką žmogus gali visokius jausmus išreikšti. Kada atėjo laikas išeiti iš tėvų namų, mama man dovanojo plokštelę, kurios melodija ir žodžiai išreiškė viską, ką ji tuo momentu jautė širdyje. Tą plokštelę dar šiandien branginu. Manytum buvau vienintelė šeimoje, bet gi mes buvome keturi vaikai ir kiekvienam buvo skirta asmeniška dalelė meilės ir dėmesio. Mes, motinos, tuo atveju esame gabios.

Buvau laiminga, turėdama ne tik gerą mamytę, bet ir mylimą močiutę. Jei atrodė, kad mama skriaudžia, bėgau pas ją pasiskųsti. Kai vaikystėje man teko ilgai ligoninėje gulėti, močiutė išvirusi atnešdavo manų košytės, kad australų ligoninėje badu nenumirčiau. Kažin, ar dar kas atsimena senąją Kuršienę? Ji buvo sunkiai dirbanti, senoviška žemaitė ir net čia, Australijoje, rengėsi pagal seną madą – tamsiom suknelėm, skarele ant galvos, o po skara – kasos. *"Ana su namiškes žemaitiška rokavuos"*, o kai išvažiuodavo į miestą, su autobuso vairuotoju ir krautuvių pardavėjom vokiškai kalbėjo, nes anglų kalbos niekada neišmoko. Ar ją suprato, ar ne – kas žinos, bet ji visada parsinešdavo ko jai reikėjo. Maldaknygė buvo jos stiprybė ir dabar mano akyse jos vaizdas – prie lango sėdinčios, linguojančios, poteriaujančios. Esu tikra, kad ji danguje...

Šios dvi moterys nepasižymėjo nei komercinėje, nei akademinėje srityse, nesusilaukė jokių apdovanojimų, bet, mano nuomone, yra tikrai vertos būti paminėtos šiandieną. Jos, tarp kitko, per vienus istorijos šiauriausius laikus (panašiai kaip šiandien Jugoslavijoje) išsaugojo savo vaikus be savo vyrų pagalbos, dėl jų vogė, elgetavo, pačios ėjo alkanos ir skarmaluotos. Skamba dramatiškai, bet taip buvo. Esu tikra, kad mes visi turime brangius, asmeniškus prisiminimus apie savo mamas. Aš būsiu patenkinta, jei kada nors mano sūnūs su tokia pat šiluma prisimins ir mane. "

Pokalbis su "Dainos Sambūrio" dirigente

Melbourno „Dainos Sambūrio" dirigentė Birutė Prašmutaitė jau dvidešimt vienerius metus vadovauja chorui. Per šį laikotarpį Birutė turėjo daug laimingų ir prasmingų akimirkų. Su didele kantrybe, kartais atsisakydama laisvalaikio ji vadovauja chorui, kad Melbourne skambėtų lietuviškos dainos. Neseniai chorvedė buvo išvykusi į Sydnėjų. Ji sutiko atsakyti į mano pateiktus klausimus apie šios išvykos tikslus ir kt. Gal ir skaitytojams bus įdomu sužinoti mūsų dirigentės džiaugsmus ir rūpesčius.

* * *

Kokiam tikslui Sydnėjuje buvo sukviestas dirigentų pasitarimas?

Mūsų tikslas buvo dvejopas. Pirma, aptarti praėjusių metų buvusią Dainų Šventę Geelonge. Antra, suruošti repertuarą Dainų Šventei, kuri įvyks Sydnėjuje po dviejų metų.

Kurių chorų dirigentai dalyvavo pasitarime?

Aišku, šeimininkai. Dainų Šventės vadovė bus „Dainos" choro dirigentė Birutė Aleknaitė, o jai talkins Justinas Ankus. Dalyvavo ir Adelaidės choro „Lituania" dirigentas Jonas Pocius (jnr.). Šventėje žada dalyvauti ir Geelongo choras „Viltis", nors šiuo metu jis dar neturi dirigento. Geelongiškiams būtų skaudu, jei liktų nuošalyje, nes jiems labai patinka dainuoti. Tikimės, kad ši problema išsispręs teigiamai. Be jų, pasitarime dar dalyvavo Melbourno vyrų choro dirigentė Danutė Levickienė ir aš.

Ar skirsis dainų repertuaras nuo buvusių dainų švenčių?

Taip, skirsis. Juk švęsime XXI-ajį Dainų Šventės gimtadienį. Be to, jis vyks naujame šimtmetyje. Po vieną dainą atliksime iš kiekvienos buvusios dainų šventės, o dvidešimt pirmoji daina bus specialiai sukurta šiam gražiam gimtadieniui. Yra numatyti du kompozitoriai.

Žinome, kad „Dainos Sambūrio" grupė vyks į Perth'ą. Ar esate kviečiami, ar vykstate savo nuožiūra?

Mus kviečia Perth'o Apylinkės Valdyba, kurios pirmininkė yra Eglė Kairienė.

Papasakokite, Birute, kokią esate numatę atlikti programą ir kaip norite praleisti laisvalaikį?

Gegužės pirmą mes dalyvausime 50-

Birutė Prašmutaitė

ties metų jubiliejuje, kuris paminės į Vakarų Australiją atvykusius pabaltiečius. Šis paminėjimas pavadintas „From Amber to Opal". O programoje esame numatę, kad dainuos mišrus ir moterų chorai, vyrų ansamblis bei solistai Paulius Mačiulis ir Antanas Raudys. Malonu, kad prie sambūriečių prisijungė ir šeši Geelongo „Vilties" choristai. Laisvalaikiu Perth'o lietuviai žada autobusu mus nuvežti į Swan Valley Or vynines. Asmeniškai žadame aplankyti Fremantle, kur pirmuosius žingsnius žengė atvykę lietuviai. Tikimės, kad ši kelionė pasiseks ir patirti įspūdžiai pasiliks ilgam.

Artėja „Dainos Sambūrio" 50-ties metų jubiliejus. Su kokia nuotaika jam ruošiatės, kokios problemos neduoda Jums ramiai miegoti?

Aš žiūriu į šį koncertą su pasididžiavimu – juk sulaukėme auksinio jubiliejaus. Atvirai pasakius, daugiausia rūpi dainininkų amžius ir vyrų balsų stygius, ypatingai trūksta žemų balsų.

Kokius turite sumanymus ir norėtumėte, kad jie išsipildytų?

Nutarta kviesti buvusius dainininkus padainuoti su mumis keletą dainų. Jau sutiko dalyvauti du dirigentai, tai Vytautas Straukas iš Adelaidės ir melbourniškė Danutė Levickienė. Mano pasiūlymas – kad ir vidurinė karta įsijungtų į mūsų „Dainos Sambūrį". Jau šiais metais choristų gretas papildė Rita ir Valentinas Mačiulaičiai su dukra Stefute, Birutė Kymantienė su dukra Gražinute. Laukiame ir kitų, kurie nori dainuoti su mumis.

Ar yra sunkumų dirbant su subrendusiais žmonėmis?

Taip, dirbant su vyresnio amžiaus choristais iškyla visokių sunkumų. Reikia atsižvelgti į amžių, parinkti repertuarą, kuris būtų įdomus ne tik atlikėjui, bet ir klausytojui, be to turi atitikti ir balsų pajėgumai. Prisijungus vidurinio amžiaus dainininkams, vyresniųjų balsai tampa gražesni. Yra sunkumų, yra ir malonumų mokinant prityrusius dainininkus. Jie supranta, ko reikalaujama, be to jie turi pomėgį dainai. Kai matau besišypsančius choristus ir žiūrovus - esu laiminga!

Ar darbas padeda Jums tobulėti?

Bet koks darbas dirbant su žmonėmis padeda tobulėti. Žmonės yra skirtingi, turi įvairių problemų ir į tai reikia atsižvelgti, mokėti juos suprasti. Aš pati

Nukelta į 4 psl

Visoms mamytėms linkiu gražios Motinos Dienos ir baigsiu poeto J. Jakšto žodžiais:

Buvai Tu
mažyte žvaigžde
mano dienų danguje.
Tavo šviesa
kaip viltis
į gyvenimą vedė mane.
Buvai Tu
mažyte žvaigžde
mano dienų bėgime."

Vėliau pasirodė mūsų mažųjų šokėjų grupė. Vaikai, dėkui p. B. Liebich už jos kantrybę ir darbą, šoko labai gražiai. Šokyje gražiai sukosi ir savo laiku buvusio šokių vadovo M. Davalgos trys proanūkiai. Šoka ir jo dukra Danutė. Atrodo, meilė šokiui paveldima!

Na, o po programos skautų „Židinio" vyrai paruošė pietus. Kaip visada, viskas buvo labai skanu.

Apylinkės Valdyba dėkoja visiems, prisidėjusiems prie šio renginio.

Irta Volodkienė

Melbourno lietuvių choras "Dainos Sambūris" viename iš savo koncertų.

SLMSGD-jos popietė Liet. Namuose

Praeitą sekmadienį, gegužės 23 dieną, Sydnėjaus Lietuvių Namuose renginys sekė renginį. 13 val. aukštutinėje saliukėje vyko skautininkų ir vyr. skautų sueigos, 14 val. bare vyko gausiai lankytas Turgus, o 15 val. Klubo didžiojoje salėje – Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos suruošta „Sveikatos popietė".

Tai jau antra panašaus pobūdžio moterų suruošta popietė nuo šių metų pradžios. Šįkart popietėje dalyvavo net 4 pašnekovai, supažindindami klausytojus su sveikatos ir kūno grožio palaikymo problemomis.

Po Moterų Soc. Globos D-jos Valdybos pirm. Julijos Lašaitienės įvadinio žodžio pirmasis prie pulto stojo jaunasis medicinos daktaras Antanas Šarkauskas, papasakodamas apie dažniau pasitaikančius žmogaus skrandžio negalavimus ir atitinkamą jo priežiūrą.

Ponia Valė Laukaitienė, podiatristė, susirinkusiems įdomiai papasakojo apie žmogaus daugiausiai naudojamų galūnių - kojų - ligas ir jų priežiūrą. (Jos perduotą informaciją tikimės neužilgo spausdinsime atskirai. Red.) Pašnekovę, atrodo, girdėjome pirmą kartą – jos pašnekesys, su įpintu švelniu jumoru, buvo tikrai įdomus.

Toliau sekė p. Monikos (Australian Academy of Tai Chi) aiškinimai ir p. John'o demonstruojami „Tai Chi" – iš senų senovės kilęs kiniečių sveikatingumo palaikymo menas. Monika, linksma pašnekovė, sukėlė „ant kojų" visą salę, kad kiekvienas praktiškai galėtų išbandyti paprastesnius šios gimnastikos pratimus.

Ketvirtai kalbėtojai – veido grožio specialistei p. Margie Vanquylenberg, mokinusiai ponių veido masažo ir jo puošimo – gražinimo įvairiais kremais, nebedaug liko laiko, nes jau atėjo metas daiktinei loterijai.

Tarp kitko, paskutinioji programos dalis nelabai domino vyrus... Mat mūsiškiai, vyresniosios kartos džentelmenai, šiais dalykais dar neįpratę domėtis, o tuo labiau naudotis!.. Nors iš ponių girdėta, kad dabar jų vyrams tuo susirūpinti esąs pats laikas!

Sekė pasivaišinimo kavutė su ponių keptais pyragais. Ačiū, ponios, už įdomią popietę!

B. Ž.

Sydnėjaus Lietuvių Klube

Neseniai paštu gavau „Mūsų Pastogės" 1952 metų lapkričio 26 d. iškarpą su straipsniu „Pakeliui į Jamboree". Apgailėtina, kad siuntėjas, pridėdamas dar laiškutį, neparašė savo pavardės bei adreso - nežinau kam padėkoti.

Dažnai esu užklausiamas patarimo, kam geriausiai į Lietuvą persiųsti tremtyje išleistą spaudą: komplektus, ar pavienius žurnalus, biuletenius, knygas, ar net savo asmeninską dokumentaciją. Lankantis Vilniuje mums teko aplankyti Martyno Mažvydo biblioteką. Apžiūrėjus jų renkamą medžiagą ir pasikalbėjus su lituanistikos skyriaus vedėja buvo aišku, kaip vertinama yra visa, kas buvo spausdinta išeivijoje. Su stebėtinu entuziazmu ir kruopštumu yra renkamas kiekvienas mūsų spausdintas žodis. Taip pat mums buvo užtikrinta, kad jei ir susirenka vienodos medžiagos, ji yra persiunčiama kitoms bibliotekoms. Taigi, suinteresuotiems: jei norite siųsti ar įrašyti į savo testamentus bei pageidautumėte daugiau informacijos, prašom kreiptis šiuo adresu: **Martynas Mažvydas National Library of Lithuania, Ms. Silvija Vėlavičienė, Gedimino pr. 51, 2000 Vilnius, Lithuania. Tel. (370 2) 22 65 54; Fax: (3702)627129; E-mail: lituan@lnb.lrs.lt**

Sekmadieniais tarp 5 ir 6 val. yra vadinamoji „HAPPY HOUR", tuokart visi gėrimai parduodami puse kainos. Šios paslaugos tęsiasi jau gana ilgą laiką. Ar visi turėjote progos pasinaudoti?

Visi klausinėja apie lietuvišką duoną. Tikimės, kad dabar, išsiaiškinus su oro linija apie jų aptarnavimo sąlygas, galėsime gauti „Gintaro" pagamintos duonos kas antrą sekmadienį. Taigi, sekantis pristatymas bus birželio 13 d.

Artėja talkos diena, būtumėm dėkingi, jei atsilieptų visos Sydnėjaus lietuviškos organizacijos, paragindamos savo narius prisidėti prie Klubo „apvalymo". Taigi, grupės ir pavieniai talkininkai, prašome užsirašyti, kas galėtumėte tą dieną ateiti į Klubą ir kartu, pasiraitoję rankoves, prisidėti savo darbu. Laukiame Jūsų visų! Liepos 10 d. - visi į darbą Klube!

Kam įdomu ruoštis į sekantį turgų, atsižymėkite ant savo kalendorių, kad sekantis „jomarkas" Klube bus liepos 25 d.

Kaip pastebėjote, nėra sekmadienio be kokio parengimo mūsų Klube. Atvykę, tikimės, rasite ne vieną pažįstamą ir turėsite progos praleisti keletą valandų savųjų lietuvių tarpe. Nesisarmatykite, užsukite, pabūvokite. Iki pasimatymo Klube!

Algis Bučinskas

Pokalbis su "Dainos Sambūrio" dirigente

Atkelta iš 3 psl.

mokausi ir tobulėju iš žmonių, su kuriais bendrauju.

Birute, ar turi laisvalaikį ir kaip jį praleidi?

Laisvalaikio daug neturiu, bet stengiuos turimą praleisti kuo įdomiau. Vasarą mėgstu pabūti gamtoje prie jūros. Jos ramus vanduo ar šėlstančios bangos mane ramina. Mėgstu trumpas keliones, kurių metu surandu laiko aplankyti muziejus, parodas. Pagal galimybes nuvykstu į Adelaidę. Skaitau spaudą bei knygas, dažniausiai jau lovoje, nes kitu metu nėra laiko. Mėgstu pasėdėti restorane, bet, deja, mano draugai nėra dideli jų mėgėjai.

Ko norėtum palinkėti sambūriečiams šiais jubiliejiniais metais?

Pirmiausia, sveikatos, geros nuotaikos. Mano nuomone, jei žmogus mėgsta dainą, jis jaučiasi jaunesnis. Atėjęs į repeticijas bendrauja su kitais ir jei būna koks „juodas debesėlis" ant širdies, tai būnant tarp draugų ir dainos jis išsisklaido. Visiems choristams ir klausytojams linkiu asmeninės laimės.

Kalbėjosi **Marija Geštautienė**

Motinos Dienos minėjimas Hobarte

Sekmadienį, gegužės 2 dieną, trisdešimt Hobarto tautiečių ir australų susirinko pas p.p. Šikšnius pagerbti mūsų motinas – gyvas ir mirusias. Pirmininkas Tarvydas sveikino motinas angliškai ir lietuviškai. Inga ir Rolandas padainavo. Kiekviena motina, atėjusi į minėjimą, buvo apdovanota gėle. Joms sugiedota „Ilgiausių metų...".

Juozas Paškevičius ir Ramūnas Tarvydas padeklamavo, o Nijolė Wilson šiai progai savo mamai patį sukūrė eilėraštį:

How can I tell you
How much your love meant.
How grateful I am
For the time that we've spent
How can I give back to you in return
Such steadfast support and unfailing concern.
How can I thank you for all that you've done
For giving me skills to fight battles I've won
For applauding my efforts for being my guide
For teaching me how to take failure in stride
Though words seem inadequate
I'm hoping you see
How deeply your caring has influenced me
My dreams are so many of my point of life
I'm inspired by having a Mum like you.
I love you Mum even though I don't
Say is as much as I should.

Po to prie užkandžių ir kavos visi pasikalbėjo, pasilinksmino ir išsiskirstė

* * *

Neseniai ligoninėje gydėsi du tautiečiai: ilgametis sportininkas ir bendruomenės rėmėjas Petras Šiaučiūnas ir Ona Dilbienė. Pastaroji yra Hobarto seniausia lietuvė. Ji gimė 1908 metais, vis prisimena matydavusi oro cepelinus, skrendančius per Lietuvą. Su vyru a.a. Jurgiu į Australiją atplaukė laivu „Gen. Hersey" 1948 metų balandžio mėnesį. Užaugino dukterį Zelmą Adickienę ir tris sūnus: Alfą, Joną ir Juozą. Ona dar gyvena savo namuose.

* * *

Pranešimas. Didžiuosius trėmimus prisiminsime sekmadienį, **birželio 20 dieną** šv. Juozapo bažnyčioje (kampas Harrington ir Macquarie gatvių). Šv. Mišios prasidės **11 val.** Po šv. Mišių eisime pietauti į restoraną.

R. Tarvydas,
HLB pirmininkas

Konsulo darbai ir rūpesčiai

Red. „Respublikos" žurnalistė Silvija Bunevičiūtė išspausdino pokalbį su Australijos garbės konsulu Lietuvoje Salvatore Antonio Meschino. Manome, kad kai kurios pokalbio dalys bus įdomios ir „M.P." skaitytojams.

* * *

Salvatore Antonio Meschino

- Sutikite, gana neįprasta: jūs - italas, tačiau Lietuvoje atstovaujate Australijai...

- Gimiau Australijoje 1959 metais. Kai man buvo 11 metų, mano tėvas – italas emigrantas, nusprendė grįžti namo į Italiją. Tačiau jis buvo iš tų žmonių, kurie negali ilgai sėdėti vienoje vietoje, todėl mes labai daug keliavome po Europą. Gyvenome Ispanijoje, Šveicarijoje, įvairiuose Italijos miestuose... Matyt, iš tėvo paveldėjau tą pomėgį keliauti. Italijoje gyvenau net 20 metų, todėl galiu drąsiai sakyti, jog ši šalis yra mano antroji, o galbūt pirmoji tėvynė – juk Australijoje praleidau tik 14 metų.

Atvykau į Lietuvą 1991 metais, tuoj po kruvinųjų Sausio įvykių. Tuo metu man, kaip ir daugeliui vakariečių, visos trys Baltijos valstybės buvo tik Rusijos dalis. Nieko apie jas nežinojau. Netrukus vienas aukštas Vatikano prelatas pasiūlė man pradėti verslą Lietuvoje. Vertinau tai kaip savotišką iššūkį ar net nuotykį.

- Kaip Jus pasitiko Lietuva?

- Pirmąją viešnagės savaitę buvo gana įdomu – nebuvo karšto vandens, trūko benzino ir pan. Tačiau per vienus verslo pietus susipažinau su Asta – būsimąja žmona. Ji visiškai pakeitė mano gyvenimą ir ... tapo pagrindine pasilikimo Lietuvoje priežastimi.

- Kaip sekasi suderinti verslininko ir garbės konsulo veiklą?

- Australijos garbės konsulatas Lietuvoje įsteigtas 1997 metų lapkričio 14 dieną. Negaliu pasakyti, kokia tiksli garbės konsulo skyrimo procedūra, tik žinau, jog ji truko beveik metus. Vis dėlto iš dviejų ar trijų kandidatų garbės konsulo pareigas užimti buvo pasiūlyta man. Galbūt tokį pasirinkimą lėmė tai, jog Lietuvoje jau turėjau savo verslą. Juk viena iš pagrindinių konsulo pareigų – padėti plėtoti dviejų šalių verslo santykius.

- Dėl kokių problemų dažniausiai kreipiasi lankytojai?

- Per mėnesį į konsulatą kreipiasi vidutiniškai 200 žmonių, tačiau padėti galime tik vienetams. Daugelis besikreipiančiųjų iš mūsų tikisi to, ko negalime padaryti – išduoti vizų. Tokiems žmonėms išduodame paraiškos lapus ir pata–

Nukelta į 5 psl.

Poezija iš Australijos

Rašo Sigitas Geda "Šiaurės Atėnų"
1999.04.03 Nr. 13

Aldona Vesčiūnaitė. ***Medžiai ryto laisvėj.*** Chicago: Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, 1999. 72 p.

[vairiais būdais atkeliauja knygos. Šita - skaidrų kovo rytą, kai visos prognozės žadėjo penkiolika laipsnių šilumos. Gal tiek ir bus įdienojus, dabar tai dar ne. Ir toks naivus klausimas: o kas dabar dedasi Australijoj? Jurgis Janavičius, kuris dažnai parašo mūsų laikraščiui, tikrai galėtų pasakyti. Aš - galiu spręsti tik iš Aldonos Vesčiūnaitės eilių. Ar jose esama ko nors australiško? Ieškant ir baloje galima daug ką surasti. Jeigu žmogus likimo nutremtas į aną pasaulio kraštą ir dar kuria eilėraščius, tai pirmiau gal reikėtų paklausti, kodėl jis rašo, o ne ieškoti kokios nors egzotikos. Mano galva, esama ir bruožų "iš ten". Pavyzdžiui, kažin koks lyg ir nemūšiškas daiktų apšvietimas. Gal ir pati autorė to nežino, gal ir aš čia perdedu, iš anksto nusiteikęs matyti taip ir įžiūrėti tą... Kad ir tas medis viršelyje su savo atverstu atspindžiu: Lietuvoje būtų senas, išstorėjęs gluosnis, o ten - baobabas ar eukaliptas...

Ką mes žinome apie autorę? Tie, kurie itin domisi, be abejo, žino. Tiems, kurie mažiau informuoti, persakysiu kelias pastraipas iš "Lietuvių egzodo literatūros 1945-1990".

Aldona Vesčiūnaitė (Janavičienė, g. 1923) amžiumi artimesnė žemininkų kartai, pirmasis rinkinys "Žodžiai kaip salos" (1977). Kūryboje kokie nors ryšiai su kuria nors generacija ar grupe jos nesaisto. R. Šilbajoris apie ją yra rašęs: "Atpalaiduoja kalbą nuo įprastinių sintaksės ryšių ir tuo kviečia skaitytojo vaizduotę susidaryti sau naujus, tartum "užslėptus", bet kartu ir atvirus naujiems daugiaprasmiams jos poetinės kalbos pasauliams" ("Metmenys", 1977, Nr. 33).

Ilona Gražytė-Maziliauskienė, iškėlusi jos eilių žaismingumą, šviesumą, detalių grakštumą ir fantastinius elementus, dar anksčiau - 1971 metų "Aiduose", matyt, apie pačius ankstyvuosius opusus, teigė: "Tai lengva poezija teigiamiausia to žodžio prasme" (Nr. 8).

Ar ta poezija labai lengva, ar labai sunki, tiesą sakant, aš nelabai sugebu pasverti. Geriau pacituosiu vieną eilėraštį ištisai (dar ir todėl, kad išeivijos leidžiamos knygos išeina nedideliu tiražu, ne visus poezijos gerbėjus pasiekia). Tas eilėraštis man pačiam keistas ir įdomus. Kad pusiau fantastiškas - teisybė, tačiau kartu ir dokumentiškas, nes išnašoje nurodoma net amerikiečio pavardė - John Young.

Gabalas Mėnulio Martin Place

turėjo tai būt amerikietis
mažajam amfiteatre
dygte išdygęs
Martin Place
atsivežęs atsigabentą
mėnulio gabalą
visi galėjom pamatyt
kurie suskubom
nes buvo išstatyta akiai
tiksliai penkiom
minutėm
pilkšvas
melsvai mėnuliškai
sidabruotai pilkšvas
dūobutėm tankiai nusėtas
ne toks jau mažas
akį vis pagaunantis
taigi atsigabentas
gabalas mėnulio
stebėtinai pasiekęs
Australijos Martin Place
tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt ketvirtais metais

ar tai nebuvo liepos mėnuo?

Ir - nieko daugiau? Tai gal čia pokštas? Gal prisiminimas? Regis, visko po truputį. Ar tą istoriją galima būtų kaip nors kitaip papasakoti? Galima, bet jau nebus autentiško kūrinėlio. Mat faktas, dokumentinė istorija čia suglobia daugelį dalykų. Centre, be abejonės, yra fantastiškas, niekieno nematytas mėnulio akmuo. Mūsų krašte gal pirmoji šį įvaizdį poezijoje panaudojo J. Vaičiūnaitė. Neturiu po ranka jos teksto, tačiau žinau, kad visas eilėraštis buvo kitoks. Žodžiu, tiesioginio ryšio nesama. A. Vesčiūnaitės akmuo yra tik jos matytas tikras ar iliuzionistinis to Johno Youngo triukas. Bet ir tai mums visai nesvarbu. Svarbu, kad tekstas nori mums paliudyti stebuklo tikrumą. Poetiškumo, mįslingumo aurą čia kuria padrikai pabertos detalės: mažajame amfiteatre... atsigabentą (kartojasi dar kartą tolesnėj sakymo eigoj)... mėnulio gabalą... Labai svarbu

Poetė Aldona Janavičienė

šviesa, apšvietimo ir spalvos apreiškimo momentas: "melsvai mėnuliškai sidabruotai pilkšvas". Pačiam eilėraščio gale prikišamai stengiamasi dokumentuoti, nurodoma data, grakščiai perskeliant ilgą lietuvišką skaitvardį. Jeigu tokia pabaiga ir būtų, viskas atrodytų pernelyg dokumentiška. Poetiškai gudraudama autorė neva rausiasi savo atminties stalčiukuose, ir tas veiksmas vėl pakabina paveikslą tuščioje, menamoje erdvėje. Galgi to nebuvo, o gal buvo:

ar tai nebuvo liepos mėnuo?

Tokia apytikrė šito eilėraščio sintaksė, vaizdas, gramatika.

Kitas, kuris man padarė įspūdį ir labai lengvai prigludo prie visos šiuo metu ir Lietuvoje, ir už jos ribų rašomos poezijos, - "*Ir vėl praeina Renesanso dainiai*".

Tie, kurie rašė apie A. Vesčiūnaitės poeziją, yra pabrėžę jos ryšį su muzika, daile, tartume, ji dažnai kyla iš sąlyčio su tuo, ką vadintume gyvuoju europinės dvasios plevenimu. Bet čia tik genezės, pradžios, inspiracijų reikalas. Poetiškumas privalo rastis ir iš žmogaus dvasios, gyvos nuojautos, ryšio.

Panašiai viskas ir dedasi. Pavadinimą jau žinome. Dabar eilėraštis.

Aukštai,
kažkur laiptų vingiavime,
nuskamba rago balsas.
Negirdėtais balsų deriniais,
fleitų mandorų lurų liutnių
skambesiais,
gestikuliuodami
praeina renesanso dainiai.

Muzika kaip ir poezija
išlaiko tęstinumą,
sužydi ir neįmanomiausioj
aplinkoj. Nuo vieno kuriančio žmogaus
iki sekančio.

Louvro begalinėse salėse
išlikęs jauno žmogaus portretas
kadaise pieštas Giovanni Antonio Boltraffio
žmogui byloja: šimtmečiai karų
nesuardo vidinės tėkmės,
vidinio gamtovaizdžio žmogui.

Barbariškumą perauga
švelnios melodijos - kalbančio eilės.
Driekiasi
šuoliuoja per epochas
nuo vieno kuriančio žmogaus
iki sekančio -

Čia irgi viskas. Kitas paskubom permes akimis ir, nepagavęs subtilaus vidinio sąryšio, tarstels: "Samprotavimai, komentarai muziejuje!"

Betgi ne. Pradėkite dar kartą, bent jau nuo ketvirtos eilutės, nuo aiškių, bet ir šifruojamų "negirdėtų derinių". Kad eilėraštį reikia skaityti būtent taip, o ne antraip, liudija į vieną suplakti, skyrybos ženklais neskiriami egzotiškų, pamirštų renesanso muzikos instrumentų pavadinimai -

fleitų mandorų lurų liutnių...

Čia ir turėtume įjungti savo vaizduotę. Bet kokia vaizduotė, regis, nereiškia nieko kito, tik didesnį ar mažesnį nušvitimą galvoj. Kartu ir proto šviesumą, minties blyksnius. Tokia slinktimi ir remiasi kompozicija. Kūrinėlis išauginamas - per apmąstymus, per patirties atsivėrimą.

Argi ne apie tą patį mąstome, negi ne dėl to sielojamės? Ir šitoje, ir kitoje žemės rutulio pusėje. Čia turi baigtis mano išvedžiojimai apie A. Vesčiūnaitės knygą, kuri tikrai šviesi ir graži. Kad ir nuo viršelių, nuo maketo, popieriaus ir dizaino pradedant. Palingavę galvomis, galėtume sutikti, jog Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo tradicija mūsų dar ne iki galo suprasta ir įvertinta. Jie pradėjo leisti ir vis dar išleidžia tik poligrafiškai gražias knygas. Mes čia kartais ir pačias vertingiausias dar "tebegadiname". Aišku, ten tų knygų vis mažiau beišcina, bet tai jau kita bėda.

Kad kas nors manęs neįtartų dabar plintančia protekcija, o ir šiaip - iš džentelmeniškumo prisipažinsiu, kad su autore esu menkai pažįstamas! Šiek tiek šnekėlėjome 1988 metų rudenį, Tabor Farm. Ne tokie buvo laikai, ne mėnulio atšvaitų poezija, ne renesanso muzika ar poezija tada buvo dienų "išsūkis". Dar sykį jinai mane užkalbino Vilniuje, gatvėj ties M. Mažvydo biblioteka. Paėjėjome gabalą - iki Lukiškių aikštės (ne iki kalėjimo!). Atsimenu tik jos šviesią nuovoką ir tai, kad sakė: "pėsčia mėgstu vaikščioti".

Tad man to gabalo ir užtenka. Su poetais galima vaikščioti jų knygose. Gerų dienų Australijos eukaliptams!

SIGITAS GEDA

Iš knygos "Medžiai ryto laisvėj"

KAI NET PAUKŠČIAI
GALVOTRŪKČIAIS

gotiškai ištįsusiu
veidu Kirsten
niekad neprisėda
ji vos liečia
plonais pirštais stygas
įsiklausydama vis

kai tas trylikametis
ryžtingai puldamas
klavišus pripildo
salę tik klausykis
Original Work by Daniel Hull
kur ir kada ir iš kur
atsivėrė šie garsai

reikėjo juos išlaužt
išgriebt ir įrašyt
į šią labai lietingą popietę
kai net paukščiai
galvotrūkčiais
puola slapstytis
tarp medžių lapų gaivalijos

Atkelta iš 4 psl.

riame kreiptis į Australijos ambasadą Varšuvoje.

Pagrindinis mūsų konsulato tikslas – padėti Australijos piliečiams, gyvenantiems Lietuvoje ar atvykusiems čia paviešėti.

Būna ir pakankamai komiškų situacijų. Pavyzdžiui, atvyksta vyresnis australas į Lietuvą. Susipažįsta su mergina, įsimyli, nusprendžia čia likti ir „pamiršta" apie tai informuoti Australijoje likusią savo šeimą. Tokiu atveju mes randame „pražuvėlį" ir paprašome jo bent paskambinti artimiesiems ir pranešti apie savo buvimo vietą.

Taip pat padedame Australijos piliečiams, pametusiems pasus, vyresniems lietuviams, gyvenantiems Australijoje arba turintiems dvejopą pilietybę. Pagrindinės jų problemos susijusios su artimųjų paieška, pensijų mokėjimu ir pan.

- Vis daugiau Europos valstybių supaprastina įvažiavimo tvarką lietuviams, kurie jau spėjo pagarsėti kaip energingi keliautojai, ir lėktuvu, ir automobiliais išmaišantys senąjį žemyną. Ar daug mūsų tautiečių veržiasi į Australiją?

- Dauguma mūsų lankytojų ir yra lietuviai, norintys patekti į Australiją. Tačiau šiuo metu mūsų konsulatas susidūrė su rimta problema.

Jau kurį laiką spaudoje pasirodo reklamos skelbimai, kuriuose firmos siūlo žmonėms anketas Australijos vizoms gauti arba galimybę dalyvauti vyriausybinėse programose, kurios leistų visam laikui išvykti į Australiją, t.y. laimėti ką nors panašaus į amerikietiškąją Žaliąją kortą. Norėčiau visus įspėti, jog tokių anketų pardavėjai yra sukčiai – Australijos Vyriausybė programų Žaliajai kortai gauti nevykdo.

Beje, šių firmų nurodoma kaina gerokai mažesnė už realią. Pavyzdžiui, už imigraciją į Australiją prašoma maždaug 5 000 JAV dolerių. Tuo tarpu reali visos šeimos imigracijos kaina – mažiausiai 10 000 dolerių, be to, nustatyti griežti kriterijai žmonėms.

- Jūs turite savo verslą Lietuvoje, todėl turbūt nedažnai nuvykstate į Australiją?

- Paskutinį kartą tenai lankiausi prieš 7 metus. Tikiuosi nuvykti į Australiją 2000-aisiais, kai ten vyks olimpiada. Be to, tais metais mano dukrai Karolinai sueis 5 metai ir galėsiu ją pasiimti. Noriu, kad dukra suprastų, iš kur kilęs jos tėvas. Negalėjau jos nusivežti ten anksčiau ir dėl labai ilgos varginančios kelionės.

Laiškai redakcijai

Gerb. Redaktoriau,

Perskaičiusi „Mūsų Pastogėje“ Ritos Baltušytės straipsnį, norisi ir man parašyti, kaip kartu buvusiai tuo metu mūsų Klube.

Po gražaus „Sutartinės“ koncertėlio, vaišinomės kavute ir pyragais. Kalbėjausi su pažįstamais žmonėmis ir visai negirdėjau direktorių pranešimo per garsiakalbį, dėl ne vietoje pastatytos mašinos. Pilnai suprantu Ritą Baltušytę, kad ši, įsigilinusi į pokalbį, sukaupusi tam visas mintis, tikrai pradžioje galėjo negirdėti. O išgirdusi ji tuoj pat skubėjo tą reikalą sutvarkyti.

Tačiau, kaip ji rašo, Klubo direktoriai ją smarkiai išbarė, ko jai, tiek metų gyvenant Australijoje, neteko patirti. Svarbiausia atėmė teisę įeiti į Klubą tris mėnesius. Tai baisu, kad tokie „akmens amžiaus“ įstatymai galioja mūsų Lietuvių Klube. Ir taip jis jau „miršta“, nėra daug lankytojų, o po tokių atvejų daugelis susimąstys, ar verta ten eiti?! Pirmą kartą taip atsitikus, būtų užtekę įspėti laišku arba žodžiu, o ne atimti teisę tris mėnesius įeiti į Klubą. Be to, ji kaip žurnalistė buvo pakviesta į „Sutartinės“ koncertą. Tenka raudonuoti prieš ją ir atsiprašyti, kad tokią bausmę jai skyrė. Tuos tris mėnesius ji galės eiti tik aplinkui Lietuvių Klubą!..

Stebina, kad pirmą kartą taip pasitaikius Ritai Baltušytei, be jokio perspėjimo būtų taikoma tokia griežta bausmė. Peršasi mintis, kad mūsų Klubo direktoriai norėjo parodyti savo galią. Aš nežinau Lietuvių Klubo įstatymų, bet žmoniškumo įstatymas yra pažeistas, taip su ja pasielgiant. Pirmoje vietoje, minėti direktoriai turėjo mandagiai išsiaiškinti, nerodant savo įsikarščiavimo ir emocijų, ar tai ji darė tyčia, kad taip ilgai negirdėjo. Yra lietuvių senas posakis, *„kad mandagumas – ne pinigai, bet viską perka...“* Todėl visų pirmiausia reikia laikytis mandagumo, o ne pulti ir bartis neišsiaiškinant. Teko lankytis kituose Klubuose, kur iš karto prisistato žmogus, jei ne vietoje pastatai mašiną ir nurodo, kur reikalinga pastatyti. Dėl to išvengiama tokių nesusipratimų. Aš esu tikra, kad Rita Baltušytė sąmoningai to nedarė.

M. D. Svaldenienė

Gerb. Redaktoriau,

Savo laiške Redaktoriui („M.P.“ Nr. 20) p. Rita Ormsby bando pasiaiškinti dėl jos padarytos Sydnėjaus Lietuvių Klubo kieme betvarkės. Tie pasiaiškinimai yra klaidingi ir verti pastabos.

Į Klubą atvažiavę mašina visi žino, kad kieme mašinoms pastatyti vietos yra aiškiai atžymėtos. Kaip „nuolatinė Klubo lankytoja“ ji taip pat turėjo tai pastebėti ir žinoti, nes atvažiavus į kiemą tai yra labai aišku. Pastatyta ne atžymėtoje vietoje mašina automatiškai kam nors užstoja kelią. Ponia Ormsby skundžiasi, kad raudona mašina „užstojo mėlynai nudažytus plotelius“. Tai toli tiesos, nes ta minėta mašina stovėjo šalia kitos mašinos, abi teisėtai stovėdamos invalidų mašinoms atžymėtose vietose. Pastatydama pora centimetrų nuo jų priekio, ji aiškiai turėjo matyti, kad tų mašinų išvažiavimą užstojo. Kad negirdėjo per garsiakalbį pranešimo – nėra pasiteisinimas. Pirmiausia ji neturėjo teisės taip mašiną užstatyti, bet užstačius turėjo po parengimo išeiti ir patikrinti, ar tų mašinų savininkai nori išvažiuoti. Taip parodytas jos kitų žmonių teisių negerbimas.

Aš buvau tas minėtas direktorius, pagal p. Ormsby „labai ramus ir kultūringas žmogus“. Aš ant jos nešaukiau. Prisipažįstu, kad buvau užpykęs, nes virš valandos su dviem tarnautojais išlakščiau beveik visas Klubo patalpas, ieškodamas nusikaltusio, kad patrauktų mašiną. Paklausiau, kaip ji drįso taip mašiną pastatyti, argi nematė, kad užstatė kietiems žmonėms kelią. Gavęs iš jos atsakymą, kad kitur pastatyti nebuvo vietos, pasiūliau mašiną pastatyti viduryje gatvės ir tada pamatyti, kokios bus pasekmės.

Klubo svečiai, lankytojai, ypač tautiečiai lietuviai, yra visuomet labai laukiami. Klubo tarnautojai ir direktoriai daro ir darys visa tai, kad jų atsilankymas būtų malonus ir kad jie vėl greitai atsilankytų ir gal net įstotų į narius. Bet iš jų reikalaujame, kad jie laikytųsi pagrindinės tvarkos, kurios privalo laikytis nariai, tarnautojai ir patys direktoriai. Išimčių nėra.

Klubo laiške niekur nebuvo „egoistiška“ ar panašiai naudotas žodis. Tai jos pačios išsigalvojimas. Rašydama apie direktoriaus „kultūringumą“ ir laiško neaiškų parašą, p. Ormsby aiškiai pasityčioja. Aš manau, kad už tai ji nesusilauks sau daugiau pritarėjų ir tikrai kad nepagerins savo santykių su Sydnėjaus Lietuvių Klubu. Su pagarba

K. Protas

Sydney Liet. Klubo Valdybos Pirmininkas

XX Australijos Lietuvių Dienų,
įvykusių 1998 metais Geelonge
APYSKAITA

AL Dienų atidarymas

Pajamos

Už bilietus prie durų	$ 2495.00

Išlaidos

Salės nuoma	$ 2380.00
Žalumynai salės papuošimui	$ 150.00
Viso išlaidų	$ 2530.00
Išlaidų	$ 2530
Pajamų	$ 2495
Nuostolio	$ 35

Dainų šventė

Pajamos

Už bilietus	$ 2840.00
Parduoti 5 bilietai vakarienei po $ 10	$ 50.00
Viso pajamų	$ 2890.00

Išlaidos

Salės nuoma	$ 3083.35
Choristų vakarienė	$ 1590.81
Telefonas ir pašto ženklai koordinatorei	$ 522.33
Kanklės chorvedžiams	$ 493 45
Chorvedžių posėdis 1997 m.	$ 159.79
Smulkios išlaidos	$ 150.74
Viso išlaidų	$ 6000.47
Išlaidų	$ 6000.47
Pajamų	$ 2890.00
Nuostolio	$ 3110.47

Tautinių šokių šventė

Pajamos

Už bilietus	$ 3165.00
Parduoti 26 bilietai vakarienei po $ 5	$ 130.00
Viso pajamų	$ 3295.00

Išlaidos

Šokėjų vakarienei	$ 984.85
Įvairūs dalykai šokių salei	$ 956.55
Tautinės juostos grupių vadovams	$ 217.40
Muzikos juostelės ir kt.	$ 53.55
Viso išlaidų	$ 2212.35
Pajamų	$ 3295.00
Išlaidų	$ 2212.35
Liko pelno	$ 1082.65

Adelaidės Teatras, Literatūros Vakaras, Meno Paroda

Pajamos

Už bilietus Adelaidės Teatre	$ 575.00
" Literatūros vakare	$ 625.00
Aukos Meno Parodoje	$ 340.70
Viso pajamų	$ 1540.70

Išlaidos

Salės nuoma Meno Parodai	$ 500.00
" Adelaidės Teatrui	$ 221.00
Kitos Meno Parodos išlaidos	$ 615.90
Literatūros Vakaro išlaidos	$ 77.55
Pašto ženklai	$ 36.95
Viso išlaidų	$ 1451.40
Pajamų	$ 1540.70
Išlaidų	$ 1451.40
Liko pelno	$ 89.30

Bendra Apyskaita

Pajamos

Paskola ALB Valdybos, AL Fondo, GLB Valdybos	$ 12500.00
Aukos iš "Talkos", GL Sąjungos, Geelong Council	$ 5000.00
Pelnas iš parengimų	$ 1595.95
Antra rinkliava pamaldose (Prelato Dauknio auka)	$ 307.35
Kitos įvairios pajamos	$ 76.00
Viso pajamų	$ 19479.30

Išlaidos

Sugrąžinta paskola ALF	$ 10000.00
" Krašto Valdybai	$ 2000.00
" Geelongo Bendruomenės Valdybai	$ 500.00
Dainų Šventės ir Atidarymo nuostolis	$ 3145.46
Programų ir bilietų spausdinimas	$ 1626.20
Įvairios išlaidos, susijusios su parengimais	$ 723.30
Ruošos Komiteto, pašto ir telefono išlaidos	$ 361.86
Smulkios išlaidos	$ 67.28
Viso išlaidų	$ 18424.10

Sąmata

Pajamų	$ 19479.30
Išlaidų	$ 18424.10
Liko pelno	$ 1055.20

Australijos Lietuvių Dienų Ruošos Komitetas, susirinkęs 1999 m. gegužės 25 dieną kadencijos užbaigimo posėdžiui nutarė pelną – $ 1055.20 padalinti sekančiai:

"Mūsų Pastogei"	$ 400
"Tėviškės Aidams"	$ 200
Geelongo tautinių šokių grupei	$ 200
Krašto Valdybai	$ 255.20

Revizijos Komisija

Atsiųsta paminėti

❋ **Donius Remys** - PAŽINIMO GĖLĖS. Poezijos rinktinė. Redaktorė – B. Liniauskienė. Dail. – E. Žiba. Viršelio dailininkas ir meninis redaktorius – G. Pempė. Leido ir spausdino SPAB „Aušra“, Kaunas, 1997. Skirta Martyno Mažvydo 450 m. sukakčiai. 213 psl.

1997 m. respublikinio dr. Vinco Kudirkos konkurso „Gyvenimo knygą skaityk laps į lapą...“ žiuri sprendimu „Varpo“ premijos laureatu pripažintas Donius Remys, Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos narys, už poezijos rinktinę „Pažinimo gėlės“.

Poeto Doniaus Remio kūryboje atsispindi jaunystė, tėvynės ilgesys, nostalgija ir meilė.

❋ **Donius Remys** - LAIKO RIBOJE. Eilėraščiai. 100 psl. Redaktorė – I. Sakelytė. Dail. – E. Žiba. Meninis redaktorius – G. Pempė. Leido ir spausdino SPAB „Aušra“, Kaunas. Skirta Lietuvos Respublikos 80 metų sukakčiai ir 140 metų nuo didžiojo varpininko dr. Vinco Kudirkos gimimo.

* * *

Donius Remys gimė 1925 metų vasario 10 dieną Mažeikiuose. Ten baigė gimnaziją ir ten nuo pirmos klasės pradėjo kurti eilėraščius. 1944 metais, siaučiant karo audrai, su tėvais pasitraukė į

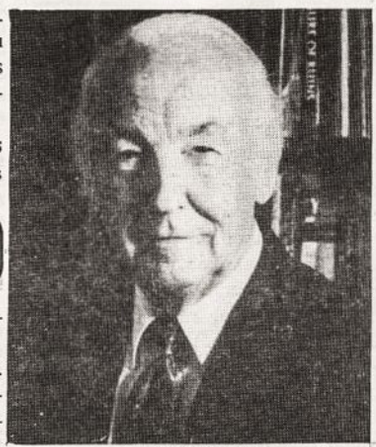

Donius Remys

Vokietiją, kur po karo studijavo psichologiją ir filosofiją. Dirbo mokytoju Ingolstadt'o lietuvių gimnazijoje, dalyvavo lietuvių skautų veikloje. 1950 m. išvyko į Ameriką. Pradžioje dirbo fabrike, pradėjo studijuoti inžineriją, o vėliau dirbo inžinierium keliose firmose. Eilėraščius spausdino įvairioje išeivių spaudoje. Mėgo keliauti. Aplankė daug kraštų visuose kontinentuose.

Išleido šešias eilėraščių knygas: „Išsipildymo sala“, „Auksinė vasara“, „Išlikęs džiaugsmas“, „Svajonių gėlės“, „Klajūno kelias“, „Pažinimo gėlės“. „Laiko riboje“ yra septintoji poeto knyga.

❋ METMENYS, 75 / 1998, kūrybos ir analizės žurnalas. 176 psl. Red. – Violeta Kelertienė ir Rimvydas Šilbajoris. Techninė red. Henrieta Vepštienė. Leidžia AM &M Publications nuo 1959 m. dukart į metus. Metinė prenumerata – US $ 15. Administracijos adv. Marija Petkevičienė, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516, USA.

Turinyje: Algimantas Gureckas „Liberalizmo pergalė ir kas toliau?“, Aldona Veščiūnaitė - eilėraščiai, K. Astrauskas „Valse triste“, Vl. Sirutavičius „Tarp garbingos ir negarbingos mirties“, Nijolė Miliauskaitė - eilėraščiai, St. Goštautas „Nuo Freiburgo iki Soho“, A. Tereškinas „I love Foucault, arba mano vadinamasis amerikietiškas gyvenimas“ ir kt.

B. Ž.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Skamba ir žvanga, gaudžia varpai,
Liūdną ir skaudų skleisdami gandą:
Vėl paviliojo auką kapai!
Dieną į dieną tiek jų atranda!..
(Maironis)

Atsisveikiname su a.a. Paulium Stimburiu

1931.2.14 - 1999.5.19

Paulius Stimburys

Visi mes grįšime į Amžinojo Tėvo namus, palikdami visas žemiškas vertybes ir rūpesčius prie amžinybės slenksčio.

Šiandien atsisveikiname su Pauliumi Stimburiu, kuris po staigios, skaudžios ir negailestingos ligos per anksti iškeliavo, palikdamas liūdesį ir skausmą artimųjų širdyse.

Paulius Stimburys gimė 1931 metų vasario 14 dieną Kaune. Dar pačioje jaunystėje, karo audrai artinantis, su tėvais teko palikti gimtąjį miestą ir tėvynę. Po karo apsigyveno Vokietijoje, Bambergo pabėgėlių stovykloje, kur lankė lietuvių gimnaziją. 1949 metų gegužės 25 dieną atvyko į Australiją.

Pirmieji metai Australijoje, kaip ir visiems naujai atvykusiems, pareikalavo daug pastangų ir pasiryžimo, nes reikėjo išmokti svetimą kalbą ir įsikurti svetimame krašte.

Adelaidėje baigė suaugusiųjų gimnaziją. Pradėjo Cheminės industrijos studijas tuometiniame Technikos Institute, dabartiniame Adelaidės Universitete.

1955 metais sukūrė šeimą su Odeta Albina Pridotkaite. Susilaukė dviejų sūnų ir dukros. 1958 m. pradžioje pradėjo dirbti School of Mines laboratorijos asistentu. Dirbdamas ir išlaikydamas šeimą, Paulius nepaliko studijų ir po keletos metų jas užbaigė įsigydamas Industrinės chemijos inžinieriaus diplomą. Tai pareikalavo nemažai savęs išsižadėjimo ir pasišventimo. Baigęs studijas įsidarbino Pietų Australijos Chemijos ir Technologijos Instituto laboratorijoje, kurioje dėstė pradedantiesiems ir kartu buvo laboratorijos vedėju. Būdamas stropus, darbštus ir pareigingas, užsitarnavo instituto vyresnybės pagarbą ir pasitikėjimą. Čia išdirbo iki pensijinio amžiaus.

Pauliaus tėvelis buvo labai muzikalus ir mėgo dainuoti. Jis retkarčiais vargonaudavo lietuvių katalikų pamaldose. Paulius kartu su tėvu dainavo Adelaidės lietuvių chore. Šoko tautinius šokius, buvo Adelaidės lietuvių teatro narys. Pora metų dirbo Savaitgalio mokyklos tėvų komitete. Priklausė Lietuvos Šaulių Sąjungai, buvo jos narys iki mirties.

Paulius mėgo tvarką ir drausmę. Jis 19 metų ištarnavo Australijos kariuomenės rezerve (Adelaide University Regiment). Sąžiningai ir stropiai vykdydamas pavestas jam pareigas užsitarnavo štabo seržanto laipsnį. Paulius buvo malonaus būdo, ramus, paslaugus ir draugiškas.

Po laidotuvių pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioje, kurias atnašavo ir pamokslą pasakė klebonas Juozas Petraitis MIC, atsisveikinimo žodį tarė Adelaidės Lietuvių Sąjungos vardu Vytautas Neverauskas, o Parapijos Tarybos – Viktoras Baltutis. Centenial kapinėse, prie duobės, jautriai su tėveliu atsisveikino duktė Silvija.

Tavo išėjimas, Pauliau, paliko skausmą ir tuštumą ne tik Tavo šeimoje, bet ir artimųjų tarpe. Viešpatie, priimk Jį į savo Amžinuosius Namus.

V. B.

A.†A. Agotai Jančiauskienei

Agota Jančiauskienė

Dar metams neįpusėjus Geelongo lietuviai atsisveikino su ketvirta tautiete. Miesto ligoninėje po trumpos ligos, gegužės 17 dienos ankstų rytą, staiga mirė Agota Jančiauskienė.

Agota gimė 1912 metų spalio 8 dieną Gardino rajone, ūkininkų šeimoje. Ji buvo jauniausia iš devynių vaikų. Lietuvai atgavus nepriklausomybę ji buvo tik 6 metų mergaitė. Tėvai, būdami susipratę lietuviai ir religingi žmonės, dukrą auklėjo lietuviškoje ir krikščioniškoje dvasioje. Todėl nenuostabu, kad per visus savo gyvenimo (86 m.) metus Agota toje dvasioje ir gyveno. Lenkų okupacijos metais ne kartą buvo persekiojama ir baudžiama už lietuvišką veiklą.

Karo pabaigą Agota sutiko Seedorf'e, Vokietijoje. Čia susipažino su Liudu Jančiausku, su kuriuo sukūrė šeimą. 1948 m. spalio 24 dieną susilaukė dukrelės Elvyros.

Į Australiją Jančiauskų šeima atplaukė laivu „Nelly" 1949 metais. Apsigyveno netoli Deniliquin, NSW. 1952 metais rugsėjo 27 dieną gimė sūnus Rimas. 1954 metais šeima pastoviam gyvenimui persikėlė į Geelongą. Bell Park priemiestyje pasistatė namą. Čia 1955 m. liepos 5 dieną gimė dukra Aldona.

Agotos gyvenimo kelias buvo vingiuotas ir sudėtingas. Jai teko augti ir bręsti pavergtame Vilniuje, Antrojo pasaulinio karo pasekmės privertė palikti tėvynę. Šeimą sukūrė būdama 35 metų. Agota daug dirbo ir stengėsi dėl šeimos gerbūvio bei vaikų mokslo. Deja, ne viskas taip klojosi kaip Agota norėjo. Jai teko išgyventi daug skaudžių valandų ir pralieti daug graudžių ašarų. Agotos motiniškos širdies gerumas pasireikšdavo atlaidumu. Ji niekada neaimanavo ir nesiskundė savo dalia. Gal sunkiausiai pergyveno dukrelės Aldonos netektį, kai liko trys maži našlaičiai.

Anūkai: Luke, Shaun, Daniel, Adam, Tom, Aldona ir Jackson Agotai suteikė daug džiaugsmo, nes užtikrino šeimos tęstinumą.

Lietuvių bendruomenėje Agota reiškėsi kaip nuoširdi ir dosni narė. Visų buvo gerbiama ir mylima. Ji buvo lietuviškos spaudos ir knygų mylėtoja.

Velionės laidotuvės vyko pagal lietuviškas tradicijas. Jas organizavo „King" laidotuvių biuras. Laidotuvių išvakarėse atkalbėtas Rožinis , kurį pravedė C. Vaičekauskienė, M. Andriukonienė, Z. Obeliūnienė ir A. Volodkienė.

Gegužės 20 dieną įvyko gedulingos pamaldos, kurias atnašavo ir žodį tarė vietos klebonas Fr. M. Pitzpatrick, dalyvaujant daugumai Geelongo lietuvių. Po pamaldų atsisveikinimo žodį Lietuvių Bendruomenės vardu tarė Stasė Lipšienė, Geelongo Lietuvių Sąjungos Klubo vardu - Juozas Gailius ir australų atstovė iš Bell Park parapijos. Kalbėtojai iškėlė Velionės nuopelnus bei gerus darbus ir pareiškė užuojautas šeimai. Agota palaidota Rytų kapinėse šalia vyro Liudo. Po apeigų kunigas ir šeima ant Velionės karsto užpylė po žiupsnelį lietuviškos žemės. Gedulingi pietūs įvyko Agotos namuose, talkininkaujant ilgametėms draugėms ir kaimynams. Ilsėkis ramybėje.

Juozas Gailius

A.†A. Antanas Miliauskas

Gautame iš p. J. Gailiaus laiške minima, kad Geelonge mirė tautietis a.a. Antanas Miliauskas. Tikimės jo mirties nekrologą gauti vėliau.

"M.P." Red.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

†Funerals of Distinction†

17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N.S.W.
Tel. 724 5408. Veikia 24 valandas per parą.

Židinietei

A.†A. Agotai Jančiauskienei

mirus, reiškiame gilią užuojautą jos dukrai Elvyrai, sūnui Rimui ir visiems anūkams

Geelongo Skautų Židinio vadovybė ir visi židiniečiai

A.†A. Algiui Zakarauskui

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą tėvams ir artimiesiems

Sydnėjaus Lietuvių Klubas

Pranešimas Sydnėjaus ramovėnams

Šiuo pranešama LKV Sąjungos "Ramovė" Sydnėjaus skyriaus nariams, kad metinis-informacinis narių susirinkimas įvyks **birželio 9 dieną, trečiadienį, 12 val.** Lietuvių Klube, Bankstowne. Bus aptarta tolimesnė skyriaus veikla ir jos ateities gairės. Visų aktyvių ir laikinai pasitraukusių narių dalyvavimas labai pageidaujamas.

Ateina Gedulo Diena (išvežimų minėjimas). Visų trijų Baltijos tautų atsargos kariai ir jų bendruomenių nariai kviečiami į Vainiko padėjimo ceremoniją **birželio 12 d. 12 val.** prie Nežinomo kareivio kapo Martin Plaza mieste. Šiai dienai skirtą žodį ir maldą sukalbės mūsų svečias iš Lietuvos kun. Gintaras Vitkus, SJ.

A.V. Kramilius, Skyriaus Pirmininkas

Labai svarbus pranešimas

Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija šaukia ypatingą generalinį susirinkimą. Pagal Šalpos Draugijų Inkorporavimo (Įteisinimo) Aktą 1984 m., reikalaujama Draugijai sušaukti Draugijos narių susirinkimą su tikslu priimti inkorporavimo rezoliucijas. Generalinis Draugijos narių susirinkimas įvyks 1999 m. **liepos 4 d.**, sekmadienį **2 val. po pietų** Lietuvių Klube, Bankstowne.

Su Draugijos inkorporavimo dokumentacija narės galės susipažinti sekmadieniais Lietuvių Klubo Bibliotekoje, **tarp 12.30 val. ir 3 val. po pietų.** Draugijos narių dalyvavimas šiame ypatingame Draugijos susirinkime yra būtinas.

SLMSGD-jos V-bos Pirmininkė

REMKITE AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDĄ,

nes jo tikslas yra: skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrines apraiškas.
Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
44 – 50 Errol Street, North Melbourne, Vic. 3051
Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
P.O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051
Australijos Lietuvių Fondo Valdyba

Pranešimas pensiinio amžiaus piliečiams ir žmonėms su negalia

Gegužės 26 dieną Sydnėjaus Lietuvių Klub e buvo sušauktas susirinkimas, į kurį buvo pakviesti įvairių tautybių socialinės globos darbuotojai ir pareigūnai. Iš Lietuvių Bendruomenės dalyvavo Onutė Kapočienė, Martina Reisgienė, Antanas Kramilius ir šio susirinkimo iniciatorė Irena Ross-Eirošytė. Susirinkimo tikslas buvo informuoti etnines bendruomenes, kas yra daroma su vyresnio amžiaus sulaukusiais ir invalidais žmonėmis, kuriems dėl vienų ar kitų priežasčių reikalinga pagalba. NSW tam yra paskyrusi 676 milijonus dolerių. Valstybės noras yra galimai ilgiau palaikyti piliečius savo namuose, suteikiant jiems reikiamą pagalbą, kaip pvz. valymas, maisto pirkimas, vežimas pas gydytojus, advokatus ir t.t.

Įvairių pareigūnų pranešimai truko nuo 13 iki 16 val. Dėl šeimyninių priežasčių Lietuvių Bendruomenei atstovaujanti valstybės apmokama tarnautoja Nijolė Chan šiame pasitarime dalyvauti negalėjo. Tačiau su Nijole galima susisiekti telefonu jos raštinėje **9718 6062**. Jums mielai pagelbės ir Moterų Draugijos darbininkės Onutė Kapočienė, Martina Reisgienė ir Apylinkės Valdybos narys Antanas Kramilius.

Lietuviai yra labai kuklūs ir dėl vienų ar kitų priežasčių vengia prašyti pagalbos – didelės ar mažos. Nepamirškite, kad tam reikalui yra paskirtos milijoninės sumos pinigų ir mes turime teisę jais pasinaudoti. Ne laikas tvarkyti dokumentus (testamentus, įgaliojimus ir kt.), kai žmogaus atmintis ir protavimas pradeda šlubuoti. Taigi, nepalikite šių reikalų rytojui. Turite prašymų – kreipkitės į čia paminėtus Lietuvių Bendruomenės pareigūnus.

A. Kramilius

Išvežimų minėjimas Melbourne

Birželio 13 dieną, sekmadienį, **1.30 val. po pietų** Melbourno Lietuvių Namuose minėsime Gedulo ir Vilties Dieną. Paskaitą skaitys **Marytė Šidlauskienė**. Po to seks meninė dalis. Visi kviečiami dalyvauti.

ALB Melbourno Apylinkės Valdyba

Birželio išvežimų minėjimas Sydnėjuje

Skaudiems lietuvių trėmimams į Sibirą prisiminti, NSW Jungtinis Baltų Komitetas ruošia išvežimų ir gedulo paminėjimą Sydnėjuje. Minėjimas įvyks **birželio 13 dieną, sekmadienį, 2 val. po pietų Latvių Namuose, 32 Parnell St., Strathfield.**

Koncerto metu pasirodys lietuvių, estų ir latvių meninės jėgos. Lietuvius šiame koncerte atstovaus choras "Daina", kuriam diriguos Birutė Aleknaitė ir Justinas Ankus.

Jungtinis Baltų Komitetas kviečia visus tautiečius gausiai dalyvauti minėjime.

A. Giniūnas, Jungtinio Baltų Komiteto vardu.

Aukos "Mūsų Pastogei"

R. Glaubertas	ACT	$ 5	"X"	NSW	$ 20
V. Kružienė	Vic.	$ 20	XX ALD Geelonge Ruošos Komitetas	Vic.	$ 400
V. Deikus	NSW	$ 10	Dėkojame už aukas.		
J. Ablonskis	Vic.	$ 20	**"M.P." Administracija**		

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16 - 18 East Terrace BANKSTOWN, NSW

ŠIOKIADIENIAIS KLUBAS VEIKIA NUO 4.00 val.
ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS NUO 12.00 val.
ANTRADIENIAIS UŽDARYTA

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ NUO 5.00 IKI 6.00 val.

LINKSMOJI VALANDA

VISI GĖRIMAI TIK PUSE KAINOSI

UŽSUKITE Į VALGYKLĄ:
PENKTADIENIAIS NUO 6.00 IKI 8.00 val.
ŠEŠTADIENIAIS ŠVEDIŠKAS STALAS NUO 12.00 IKI 2.00 val.
SEKMADIENIAIS NUO 12.00 IKI 7.00 VAL

SEKANTI PENSIJŲ DIENA BIRŽELIO 10 d.
KLUBE ŠVEDIŠKAS STALAS NUO 12.00 val.

VĖL BUS LIETUVIŠKOS DUONOS BIRŽELIO 13 d.

KLUBE LAUKIAME TAUTIEČIŲ IŠ VISŲ VIETOVIŲ!

Pranešimas Melbourno Lietuvių Klubo nariams

Pranešame Melbourno Lietuvių Klubo nariams, kad šiais metais Valdybos kadenciją baigia šie Klubo Valdybos nariai: Rita Mačiulaitienė ir Benediktas Kaminskas. Todėl prašome siūlyti kandidatus sekančiai 1999 - 1001 m. Klubo Valdybai. Kandidatų siūlymo formas galima gauti pas baro vedėją arba pas Valdybos narius. Užpildytas formas prašome grąžinti Klubo Valdybai **iki liepos 15 dienos**.

Taip pat primename, kad dar nemažas skaičius Klubo narių nėra susimokėję nario mokesčio net už kelerius metus, todėl prašome šią pareigą nedelsiant atlikti. Asmenims, nesusimokėjusiems nario mokesčio už du metus, balsavimo kortelės nebus siunčiamos.

Melbourno Lietuvių Klubo Valdyba

"Užtikrinkite sau vietą Olimpinėse Žaidynėse"

Mark Taylor suteiktas 1999 metų geriausio australo titulas

Laikraščių kioskuose jau pasirodė Informacinė Olimpinių Žaidynių Bilietų Įsigijimo Knyga. Egzemplioriui gauti pateikite kuponą bet kuriame kioske. Kuponą rasite vietiniame News Limited laikraštyje.

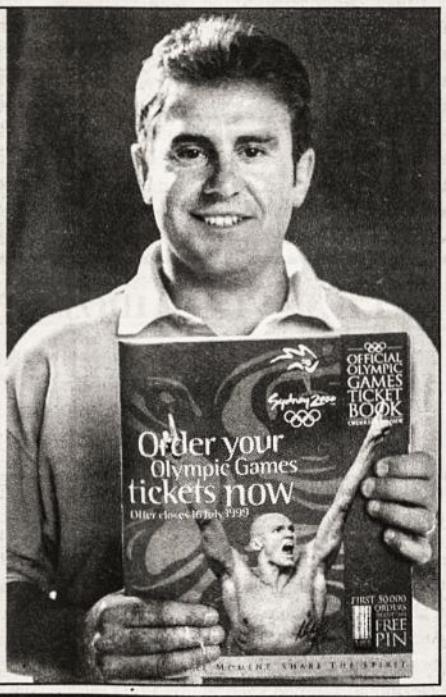

- Daugiau nei 10,000 atletų rungtyniaus 28-iose pasaulinės klasės sporto šakose.
- Dar daugybę bilietų ir prieinamomis kainomis gali įsigyti visi Australijos gyventojai.
- Į bilieto kainą įeina NEMOKAMAS visuomeninis susisiekimas, iš ir į biliete nurodytą sporto rungtį.*
- Užsisakykite bilietus iki 1999 metų liepos 16 dienos.

Sydney 2000

SHARE THE MOMENT
SHARE THE SPIRIT

MT1002.LIT

Papildomai informacijai gauti, prašom kreiptis telefonu 13 63 63 arba interneto adresu: www.sydney.olympic.org

*Nemokamas susisiekimas Sidnyje ir tam tikruose NSW (Naujojo Pietų Velso) rajonuose, esančiuose Olimpinių Žaidynių teritorijos ribose.

Lietuvių - anglų kalbų vertėjas

Lietuvių anglų kalbų vertėju (NAATI Nr. 34844) raštu ir žodžiu yra pripažintas Antanas Kramilius. Pažymėjimą suteikė NAATI (National Accreditation Authority for Translators and Interpreters) iš Canberros. A. Kramiliaus pavardė bus įtraukta į vertėjų adresų knygą (Directory) naujoje laidoje liepos mėnesį. Jeigu kam yra reikalingi dokumentų vertimai, vertėjas teisme, einant pas gydytoją, advokatą ir t.t., kreipkitės į Antaną Kramilių tel. **(02) 9727 3131**.

"M.P." inf.

SKELBKITĖS „MŪSŲ PASTOGĖJE" - VISI ŽINOS!

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.
Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 1885
Redaktorius Bronius Žalys. ❄ ❄ ❄ Redakcijos ir administracijos telefonas (02) 9790 2319
Faksas (02) 9790 3233
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams $ 50 Užsienyje paprastu paštu $ 65 N. Zelandijoje oro paštu $ 80
Užsienyje oro paštu $ 110